

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Mirella van Minderhout

Dagvoorzitter

info@bureaumind.nl

Programma

9:30 Welkom & Inleiding Welbevinden in scholen – rol SP

Mirella van Minderhout

9:45 Keynote 1

Eveline Crone

10:25 Chatvragen / vertaling naar praktijk

10:40 Keynote 2

Bram Orobio de Castro

11:20 Chatvragen/Vertaling naar praktijk

11:35 Breakout rooms / Good practices

11:55 Afronding

12:00 Einde

Lunchsessie 12:15 – 13.15 uur

NB In de chat verzamelen we vragen van de deelnemers voor Eveline en Bram, zodat deze geïnventariseerd kunnen worden door Marjolein Meinen en Maaïke Zeguers vd congrescommissie.

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Wat weten we sinds de vorige bijeenkomst in 2020?

Aantal onderzoeksbronnen toegenomen &
Informatiebronnen veranderd gezien effecten van duur corona van de periode.

Feit blijft...

- Bij kwetsbare kinderen meer risico! “Mensen zitten in dezelfde storm maar niet in hetzelfde schuitje” (Hogeschool Utrecht) → Kansenongelijkheid vergroot. Meer verbinding in gezinnen en meer ruzie.
- Meer negatieve gevoelens bij jongeren. Toename van ernst van gemelde problematiek.
- Ouders zorgen over studie/leerachterstanden en schermgebruik.
- 2^e lockdown is zwaarder gevallen dan de 1^e lockdown.

- Praten in teksten als...

“Achterstanden”

Slob: “Veel leerlingen zullen blijven zitten” → Als dat überhaupt al een goed idee is?? Praat dan in termen als een jaar met extra kansen...

Wij willen niet bestempeld worden als ‘een verloren generatie’ (Erasmus)

.... Helpt zeker niet.

Coronamaatregelen maken jongeren
angstiger en somberder

'Laat kinderen meedenken, onze toekomst hangt van
hen af', zo luidde de oproep van hoogleraar kinder-
en jeugdpsychiatrie Arne Popma en Jacobine Geel

Ontwikkelingen als Schoolpsycholoog n.a.v. de corona tijd:

Expertgroep Schoolpsychologen Corona

Bronnen en nieuwe artikelen van de Expertgroep zijn:

Artikel: Perspectief op de jeugd (H. Visser & H. Bakker)

Artikel: Praktische vertaling voor leerkrachten (Creemers & Van Minderhout)

Dit en nog meer, is te vinden op:

<https://www.psynip.nl/actueel/themas/thema/coronavirus/coronadossier-wat-betekent-dit-voor-jouw-werkveld/coronadossier-werkveld-jeugd-onderwijs/>

Landelijke- & Regionale ontwikkelingen

Hanneke Visser licht kort toe tijdens lunch sessie

**Coronadossier - Wat
betekent dit voor jouw
werkveld?**

In dit dossier verzamelt het NIP informatie, links en tips die interessant zijn voor jouw specifieke werkveld.

500 miljoen voor voorkomen onderwijsachterstanden en compenseren studievertraging als gevolg van de coronacrisis

Hoe wordt dit geld verdeeld?

€200 miljoen

voor studenten in het mbo en hoger onderwijs in hun laatste jaar die langer moeten studeren.

€244 miljoen

ter voorkoming van onderwijsachterstanden van peuters leerlingen en studenten in de voorschoolse educatie, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs, volwasseneneducatie, het vavo en mbo.

€30 miljoen

voor het behoud van stages en leerwerkwerkbanen in het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo-leerwerktraject en het mbo.

€21 miljoen

voor onderwijs voor nieuwkomersleerlingen. Schoolbesturen in het basis- en voortgezet onderwijs ontvangen extra geld om deze leerlingen intensief onderwijs te geven en zo te zorgen voor een stevige start.

OCW tijdslijn:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid19/documenten/publicaties/2021/03/19/tijdslijn-nationaal-programma-onderwijs

Rol als Schoolpsycholoog Orthopedagoog: Nationaal Programma Onderwijs:

Waar zet je op in met de extra middelen evidence based, practice based, analyse?! Wat zijn de ervaringen en wat weten we nu uit onderzoeken als gedragswetenschappers?

Doelgericht en doelmatig: niet vragen wat willen we/jullie?(middelen) MAAR wat willen we over 1,5 jaar bereikt hebben (doelen uitvragen)?

Leerlingen resultaat van → onderwijs & docent handelen doel waarop inspanningen ingezet kunnen worden.

Gevoelens en druk verlagen (korte termijn) als onderdeel van inzet middelen, maar ook lange termijn doelen die druk verlagen.

Beroepsverenigingen denken mee met OCW.

Tijdslijn: April schoolscan opgeleverd....

Mei scholen kiezen obv scan uit keuzemenu

.....

Onderwijsraad
www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2021/03/25/tijd-voor-focus

tijd voor focus

1 Werkdruk in basisonderwijs is te hoog
 Het aantal leerlingen dat in basisonderwijs wordt verwacht om te voldoen aan de leerplannen is te hoog. Dit kan leiden tot een hoge werkdruk voor leerkrachten en andere medewerkers. Dit kan tot vermoeidheid, stress en een afname in de kwaliteit van het onderwijs leiden.

2 Investeer in meer leerstof in het basisonderwijs
 Alleen meer focus op het basisonderwijs kan zorgen voor een betere voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Dit kan tot een hogere kwaliteit van het onderwijs leiden en tot een hogere motivatie van leerlingen.

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Uitwisselen in Breakoutrooms:

Puzzelstukje 1 & 2:

Wat wil je bereiken binnen jouw organisatie t.a.v. welbevinden in/na corona tijd?

Waar sta je t.o.v. dit doel?

Einde van gesprek: 1 woord dat samenvat wat voor jouw de focus heeft.

Schrijf dit doel bij Rename: naam + boodschap

Rename:
Mirella doelgericht

5
min

**1. Wat wil jij bereiken
in jouw organisatie
t.a.v. welbevinden in
Coronatijd?**

**2. Waar staat je
organisatie t.o.v.
dit doel?
Wat maakt
dat de
organisatie
hier staat?**

Eveline Crone: Welzijn in Coronatijd

Hoogleraar Ontwikkelingsneurowetenschap in de Maatschappij aan de Erasmus Universiteit Rotterdam & Hoogleraar Neurocognitieve Ontwikkelingspsychologie aan de Universiteit Leiden.

Kernboodschap:

Geef jongeren de ruimte om inbreng en impact te hebben, zodat je de ervaringen van de afgelopen tijd kunt omdenken van problemen naar innovatieve oplossingen.

2017 **Spinozawinnaar** Eveline Crone: 'mijn hoofd barst van de ideeën'

2017 **Eveline Crone meest invloedrijke Wetenschapsvrouw volgens OPZIJ:**

Over het glazen plafond zei ze tegen De Kennis van Nu: 'Ik ben er altijd doorheen gegaan. Ik kom het nog steeds tegen.'

2017 benoemd tot **lid van de Sociaal-Wetenschappelijke Raad (SWR) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).**

De KNAW adviseert de regering over onderwerpen die de wetenschap betreffen. De Sociaal-Wetenschappelijke Raad (SWR) doet voorstellen voor de adviesagenda van de KNAW op het gebied van de gedrags- en maatschappijwetenschappen.

[2018 ambassadeur van het Weekend van de Wetenschap](#)

[2019 benoemd tot vicepresident ERC](#)

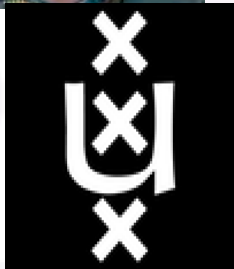
Vragen vanuit de chat aan Eveline Crone:
Signaleren & diagnosticeren
versus
Normaliseren & bagatelliseren

Prof. dr. Bram Orobio de Castro:

Prof. dr. B. Orobio de Castro is Hoogleraar Orthopedagogiek: ontwikkelings- en opvoedingsproblemen aan de Universiteit van Amsterdam (UvA).

Verantwoordelijkheid geven en nemen: de belangrijkste lessen op school?

Kernboodschap:
Hoog tijd om echt verantwoordelijkheid te nemen
om alle leerlingen essentiële
psychologische en sociale vaardigheden te leren ,waar ze hun
leven lang plezier van zullen hebben!

De meeste schoolpsychologen die ik spreek zijn het daar roerend
mee eens....Maar toch....

blijft de ontwikkeling van zelfregulatie en sociale vaardigheden in
de – met alle respect – vrijblijvende sfeer van intuïties en goede
bedoelingen van leerkrachten en ‘too late, too little’ zorg voor
individuele leerlingen bij ernstige problemen.

Hoe kan dat toch?

Naar aanleiding van Bram Orobio de Castro.....

Welke ideeën voor acties van schoolpsychologen/orthopedagogen komen er in je op....

Wat zijn acties waaruit verantwoordelijkheid kan blijken/blijkt van Schoolpsychologen/orthopedagogen....

Geef aan in Mentimeter

Positief roddelen met Bram Orobio de Castro.....

**SOMMIGE RODELS
ZIJN TE MOOI OM ER
GEEN REALITEIT
VAN TE MAKEN**

Loesje

1. Wat wil jij bereiken in jouw organisatie t.a.v. welbevinden in coronatijd?

2. Waar staat je organisatie t.o.v. dit doel? Wat maakt dat de organisatie hier staat?

3. Welke acties spreken je aan n.a.v. deze lezingen/ ochtend?

4. Wat zijn werkzame elementen van de gekozen acties?

(Ervaring? Onderbouwing?)

5. Wat zijn de goedpractices die jij hebt op dit gebied?

6. Wat zijn je volgende stappen?

Wat hoor ik je morgen zeggen en wat zie ik je doen?

STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG

Loesje

1. Beschouw de besproken acties en good practices:
zijn dit met name 'groene', 'gele', of 'rode' interventies?

2. Zoek een voorwerp wat je bij de hand hebt, in de kleur
waar je met name de interventies/acties/good-practices
op hebt besproken. Houd dit voorwerp voor de camera.

Schoolbrede aanpak op leer- en gedragsgebied bij leerlingen te bevorderen

Leertaken

Intensieve individuele interventies

- Afgestemd op individuele situatie
- Vanuit oplossingsgerichte diagnostiek
- Gezamenlijke inzet door betrokkenen

1 - 5%

Doelgroep interventies

- Voor risicoleerlingen
- Hoge efficiency in school
- Snel leereffect

5 - 10%

Effectieve interventies

- Voor alle leerlingen
- Vanuit data in LVS
- Preventief van aard:
Aanleren, Anticiperen

80 - 90%

Gedragstaken

Intensieve individuele interventies

- Afgestemd op individuele situatie
- Vanuit oplossingsgerichte diagnostiek
- Gezamenlijke inzet door betrokkenen

1 - 5%

Doelgroep interventies

- Voor risicoleerlingen
- Hoge efficiency in school
- Snel leereffect

5 - 10%

Effectieve interventies

- Voor alle betrokkenen in school
- In alle situaties
- Vanuit waarden in de school
- Vanuit verzamelde data
- Preventief van aard:
Aanleren, Anticiperen

80 - 90%

Aanleren

Blonk (2010), afgeleid van: www.pbis.org

Wat weten we nu....

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

SOMMIGE RODDELS

ZIJN TE MOOI OM ER

GEEN REALITEIT

VAN TE MAKEN

Loesje

Postbus 1065
6511 ZA Arnhem
www.loesje.nl

before you speak

THINK

T ~ Is it true?

H ~ Is it helpful?

I ~ Is it inspiring?

N ~ Is it necessary?

K ~ Is it kind?

Op onze themapagina 'Mentale gezondheid leerlingen' vindt u praktische informatie waarmee u leerlingen kunt ondersteunen bij mentale problemen.

VO_{RAAD}

In Chat
(wordt anoniem
uitgewerkt):

Wat betekent dit voor je **rol**
als Schoolpsycholoog?
Wat ga je **doen?**

Wat heeft je
geïnspireerd?

Welke actie
ga je
ondernemen?

I AM A
SCHOOL
PSYCHOLOGIST.
WHAT IS
YOUR
SUPERPOWER?

Wat zijn adviezen aan
jezelf naar aanleiding
van vandaag?

Wat merken de
bestuurders,
directeuren, docenten,
leerlingen en ouders
volgende week van het
feit dat je vandaag hier
bent geweest?

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Lunch sessie

Rename: naam en werksetting

Hanneke verdieping

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Wat kenmerkt jou als Schoolpsycholoog?

De Schoolpsycholoog in tijden van Corona: Welbevinden en Veerkracht

31 maart 2021

Stel volgende week zit jij in een experiment 'onderwijs in of na corona tijd'.

Je kompas is het beste onderwijs en de beste zorg voor leerlingen.

Er zijn geen regels, protocollen, alles kan.

Hoe ziet je week eruit als Schoolpsycholoog?

Wat merken ze de eerste dag aan je?

Sluit aan bij 1 van de Kamers:

Room 1. Rol pakken als Schoolpsycholoog...

Mijn rol als Schoolpsycholoog in deze tijd? [Maaïke](#)

Room 2. Hoe houd ik mijn eigen welbevinden op orde?

Hoe houd ik mijn copingstijlen gevarieerd en zijn mijn digitale gesprekstechnieken op orde? [Odeth](#)

Room 3. Kansen en bedreigingen voor kinderen/jongeren...

Waar lopen leerlingen tegen aan? Wat is nodig? Hoe pak je dit aan? [Marjolein](#)

Room 4. Rol schoolpsychologen in verdelen van gelden Nationaal Programma Onderwijs.

Toelichting, schoolscan, waar liggen kansen? Hoe ondersteunen als SP-er? [Hanneke](#)

Room 5. Social talk schoolpsychologen onder elkaar....

Wat leeft er? Waar ben je mee bezig? Waar ben je trots op? [Joy](#)

